Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2025/660

2025 4 2

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) 2025/660

2025 m. balandžio 1 d.

kuriuo dėl policiklinių aromatinių angliavandenilių (PAH) naudojimo skriejančiuose taikiniuose iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedas

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantį Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantį Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB [1], ypač į jo 68 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

(1) daugelis policiklinių aromatinių angliavandenių (toliau – PAH) dėl savo kancerogeninių, patvarių, bioakumuliacinių ir toksiškų (PBT) ir (arba) labai patvarių ir didelės bioakumuliacijos (vPvB) savybių yra pavojingosios medžiagos. Siekiant apsaugoti aplinką ir žmonių sveikatą, Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) XVII priedo 50 įraše PAH kiekis ribojamas keliuose mišiniuose, kai jie naudojami arba tiekiami rinkai, ir tam tikruose gaminiuose, kai jie tiekiami rinkai. PAH taip pat yra kai kuriuose produktuose, kurie naudojami kaip rišikliai skriejančiuose taikiniuose („lėkštelėse“). Skriejantys taikiniai yra skriejantys (lėkštės formos) šaudymo taikiniai, kuriuos praktikai naudoja šauliai sportininkai ir smulkių medžiojamųjų gyvūnų medžiotojai. Jie gaminami naudojant rišiklius, pvz., aukštos temperatūros akmens anglių deguto pikį (toliau – CTPHT), bitumą ar kitų rūšių dervas. Apskaičiuota, kad gaminant ir naudojant skriejančius taikinius, kurių sudėtyje yra PAH, į aplinką per metus išsiskiria bent 270 tonų PAH. Toliau naudojant skriejančius taikinius, kurių sudėtyje yra PAH, didės aplinkos apkrova ir toliau bus daromas poveikis aplinkai ir žmonėms. Kadangi PAH yra PBT ir vPvB medžiagos, akumuliacijos aplinkoje poveikis ilguoju laikotarpiu yra nenuspėjamas. Todėl pagal išsiskiriančių medžiagų apibūdinimą jos yra rizikos rodiklis;

(2) CTPHT dėl savo kancerogeninių, PBT ir vPvB savybių yra įvardyta kaip labai didelį susirūpinimą kelianti cheminė medžiaga ir yra įtraukta į Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XIV priedą. Šias savybes lemia tai, kad CTPHT sudėtyje yra PAH. Sprendimais C(2022) 1510 [2] ir C(2022) 1512 [3] Komisija atmetė prašymus suteikti autorizaciją naudoti CTPHT kaip rišamąją medžiagą skriejantiems taikiniams gaminti. Autorizacijos suteikimo reikalavimas netaikomas gaminiuose esančių cheminių medžiagų teikimui rinkai, o susirūpinimas dėl PAH išsiskyrimo iš skriejančių taikinių taip pat susijęs su į Sąjungą importuojamais skriejančiais taikiniais, kurių sudėtyje yra CTPHT;

(3) be to, kai kurių CTPHT pakaitalų, kurie šiuo metu naudojami kaip rišiklis skraidančiuose taikiniuose Sąjungoje, sudėtyje taip pat yra PAH, nors paprastai PAH koncentracija juose yra mažesnė nei CTPHT. Taip pat yra pakaitalų, kurių sudėtyje yra labai mažas PAH kiekis, ir pakaitalų, kuriuose PAH nėra;

(4) siekdama užtikrinti aukštą apsaugos lygį Sąjungoje ir išvengti neefektyvaus pakeitimo, 2021 m. liepos 2 d. [4] Komisija pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 69 straipsnio 1 dalį paprašė Europos cheminių medžiagų agentūros (toliau – Agentūra) parengti XV priedo apribojimo dokumentaciją dėl PAH naudojimo skriejančiuose šaudymo taikiniuose;

[1] OL L 396, 2006 12 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj.
[2] OL C 130, 2022 3 23, p. 8.
[3] OL C 130, 2022 3 23, p. 7.
[4] https://echa.europa.eu/documents/10162/17233/rest_ctpht_mandate_en.pdf/6ca115c7-d892-1c27-3329-6d0e4ab34b87?t=1628765272700.

(5) 2021 m. gruodžio 22 d. Agentūra paskelbė XV priede nurodytą dokumentaciją ([5]), kurioje padarė išvadą, kad, siekiant užtikrinti suderintą aukštą žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygį visoje Sąjungoje ir užtikrinti laisvą prekių judėjimą Sąjungoje, reikia imtis Sąjungos masto veiksmų, kuriais būtų mažinama rizika, susijusi su Sąjungoje gaminamais arba į ją importuojamais skriejančiais taikiniais, kurių sudėtyje yra PAH. Veiksmingas vidaus rinkos veikimas gali būti pasiektas tik jei reikalavimai valstybėse narėse iš esmės nesiskiria, o Austrijoje, kai kuriose Belgijos dalyse ir Nyderlanduose jau taikomi apribojimai;

(6) Agentūra pasiūlė, kad 18-os indikatorinių PAH sumos ribinė koncentracija – 0,005 % skriejančio taikinio sausosios masės, neturėtų būti viršyta rinkai teikiamuose skriejančiuose taikiniuose. Agentūra taip pat pasiūlė apriboti šių skriejančių taikinių naudojimą, kad iki apribojimo įsigaliojimo būtų išvengta medžiagų išsiskyrimo iš rinkai patiektų skriejančių taikinių ([6]). Egzistuoja daug skirtingų PAH ir jų kiekis rišikliuose skiriasi, todėl apribojimo sąlygas praktiška pagrįsti išmatuojamų ir gerai žinomų PAH, kurie naudojami kaip kitų PAH buvimo rodiklis, rinkinio koncentracija. Todėl šių 18-os indikatorinių PAH koncentracijos skriejančiuose taikiniuose apribojimas taip pat yra ir kitų PAH koncentracijos skriejančiuose taikiniuose apribojimas. Agentūra apsvarstė keturias galimas ribines koncentracijas ir padarė išvadą, kad 0,005 % riba yra tinkamiausias variantas, atsižvelgiant į jos veiksmingumą sumažinti išsiskiriančių PAH kiekį daugiau kaip 99 % ir atsižvelgiant į pakaitalų prieinamumą. Jei 18-os indikatorinių PAH sumos ribinė koncentracija būtų 0,005 %, CTPHT, bitumo ir naftos dervos nebūtų galima naudoti kaip rišiklio skriejančiuose taikiniuose. Siekiant palengvinti praktinį apribojimo taikymą, rodiklių rinkinys yra suderintas su galiojančiomis Tarptautinės sportinio šaudymo federacijos (ISSF) taisyklėmis, taikomomis jos varžybose naudojamiems skriejantiems taikiniams, pagal kurias nustatyta 18-os indikatorinių PAH sumos ribinė koncentracija – 0,005 % skriejančio taikinio sausosios masės;

(7) Agentūra pasiūlė vienų metų pereinamąjį laikotarpį nuo apribojimo įsigaliojimo, per kurį leidžiama gaminti ir naudoti skriejančius taikinius, kurių PAH koncentracija neviršija 1 % skriejančio taikino sausosios masės. Agentūra laikėsi nuomonės, kad toks laikotarpis būtinas siekiant išvengti naudojimui tinkamų skriejančių taikinių trūkumo Sąjungoje, suteikiant gamintojams laiko rasti naujus mažą PAH kiekį turinčių rišiklių tiekėjus ir atlikti bet kokius jų gamybos procesų pakeitimus. Praktiškai tai reikštų, kad nuo apribojimo įsigaliojimo skriejančių taikinių, kuriems kaip rišiklis naudojamas CTPHT, tiekimas rinkai ar naudojimas nebūtų leidžiamas, nes šiuose skriejančiuose taikiniuose yra didesnis PAH kiekis. Toliau skriejančiuose taikiniuose kaip rišiklį naudojant CTPHT vienų metų pereinamuoju laikotarpiu išsiskirtų 114 tonų PAH, o ekonominės naudos nebūtų arba ji būtų nedidelė, nes jau yra pakaitinių rišiklių panašiomis kainomis. Be to, Sąjungos gamintojai skriejančių taikinių gamybai jau nebenaudoja CTPHT;

(8) 2022 m. rugsėjo 13 d. Agentūros Rizikos vertinimo komitetas (toliau – RAC) priėmė nuomonę, kurioje padaryta išvada, jog Agentūros siūlomas apribojimas yra tinkamiausia Sąjungos masto priemonė nustatytai rizikai mažinti, atsižvelgiant į rizikos mažinimo veiksmingumą, praktiškumą ir stebėsenos galimybes. RAC pažymėjo, kad turima informacija apie 18-os PAH išskyrimą į aplinką yra pakankamas pagrindas daryti išvadą, kad dabartinio ir ateityje galimo skriejančių taikinių, kurių sudėtyje yra PAH, naudojimo metu į aplinką išsiskiria medžiagos, turinčios PBT, vPvB ir kancerogeninių savybių. Jis taip pat pritarė Agentūrai, kad profesinė ekspozicija, poveikis žmonėms dėl skriejančių taikinių tvarkymo ir šaudymo į juos ir susijusi rizika žmonių sveikatai (vėžio rizika), nors ir nėra kiekybiškai įvertinti, yra įrodymai, pagrindžiantys apribojimo poreikį. RAC pažymėjo, kad nuolat į aplinką iš skriejančių taikinių išsiskiriančių PAH poveikis kels ilgalaikę riziką žmonėms ir aplinkai. RAC sutiko, kad siūlomas apribojimas būtų veiksmingiausia rizikos valdymo priemonė siekiant sumažinti PAH išsiskyrimą iš skriejančių taikinių, kurių sudėtyje yra PAH, ir jų poveikį. RAC sutiko, kad išimtims nėra pagrindo. Be to, laikydamasis Agentūros požiūrio, RAC sutiko, kad apribojimas turėtų būti grindžiamas atrinktų 18-os indikatorinių PAH ribine koncentracija – 0,005 % skriejančio taikinio sausosios masės, nes tai maždaug 99 % sumažintų PAH išsiskyrimą;

([5]) https://echa.europa.eu/documents/10162/ca0e70c1-db56-5d5f-55e1-76668c2d9623.

([6]) ECHA (2022). *Background Document to the Opinion on the Annex XV dossier proposing restrictions on Substances containing polycyclic aromatic hydrocarbons (PAHs) in clay targets for shooting*, https://echa.europa.eu/documents/10162/1cbc7e0f-4d6e-f8dd-cea2-0d32781281b2.

(9) RAC pritarė Agentūrai, kad nustačius tarpinę 18-os indikatorinių PAH ribinę koncentraciją – 1 % skriejančio taikinio sausosios masės, būtų užkirstas kelias CTPHT naudojimui kaip rišikliui skriejančiuose taikiniuose, tačiau laikinai būtų leidžiama naudoti kitus rišiklius, kuriuose yra PAH. Tačiau RAC pažymėjo, kad dėl siūlomo vienų metų pereinamojo laikotarpio papildomai išsiskirtų bent 150 tonų 18-os indikatorinių PAH;

(10) 2022 m. gruodžio 2 d. Agentūros Socialinės ir ekonominės analizės komitetas (toliau – SEAC) priėmė nuomonę. SEAC padarė išvadą, kad siūlomas apribojimas yra tinkamiausia Sąjungos masto priemonė nustatytai rizikai mažinti, atsižvelgiant į jos socialinę ir ekonominę naudą ir sąnaudas, jei sąlygos bus pakeistos taip, kaip siūlo SEAC;

(11) SEAC laikėsi nuomonės, kad įprastomis aplinkybėmis apribojimą būtų galima įgyvendinti nedelsiant be pereinamojo laikotarpio, tačiau pažymėjo, kad galiojančios prekybos sankcijos Rusijai gali turėti įtakos trumpalaikiam kai kurių svarstytų pakaitalų prieinamumui, todėl vietoj galimybės netaikyti pereinamojo laikotarpio pritarė vienų metų pereinamajam laikotarpiui, kad būtų išvengta tiekimo grandinių sutrikimo. Tačiau SEAC nesutiko su Agentūra dėl to, kad pereinamuoju laikotarpiu būtų nustatyta tarpinė PAH ribinė koncentracija. Atsižvelgdamas į susirūpinimą dėl trumpalaikio ekologiškų ir natūralių dervų prieinamumo dėl prekybos sankcijų, SEAC laikėsi nuomonės, kad tarpinės 18-os indikatorinių PAH ribinės koncentracijos – 0,1 % skriejančio taikinio sausosios masės, taikymas vienų metų pereinamuoju laikotarpiu yra pagrįstas. Nustačius tokią 18-os indikatorinių PAH ribinę koncentraciją, iš karto nuo apribojimo įsigaliojimo būtų draudžiama tą ribą viršijanti PAH koncentracija skriejančiuose taikiniuose. Iš esmės taip būtų draudžiama tiekti rinkai ir naudoti šios ribinės koncentracijos neatitinkančius skriejančius taikinius, todėl CTPHT ir bitumas nebegalėtų būti naudojami kaip rišikliai skriejančiuose taikiniuose ir panašiomis sąnaudomis būtų labiau sumažintas išskiriamų medžiagų kiekis, palyginti su Agentūros siūloma ribine koncentracija – 1 % masės;

(12) SAEC sutiko su Agentūra, kad Sąjungoje yra techniškai įmanomų rišiklių pakaitalų ir kad dėl kai kurių iš jų vartotojai patirtų daugiau sąnaudų, t. y. keliais euro centais daugiau už kiekvieną skriejantį taikinį, todėl bendros metinės sąnaudos būtų 3,4 mln. EUR tiek taikant Agentūros rekomenduojamą, tiek SEAC rekomenduojamą apribojimo galimybę. SAEC sutiko su Agentūra, kad šio apribojimo nauda – išvengiamas medžiagų išsiskyrimas į aplinką. SEAC apskaičiavo, kad pasirinkus Agentūros rekomenduojamą apribojimo galimybę būtų išvengta 257 tonų išskiriamų medžiagų per metus, o pasirinkus SEAC rekomenduojamą galimybę būtų išvengta 266 tonų išskiriamų medžiagų per metus;

(13) svarstant apribojimą buvo konsultuotasi su Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 76 straipsnio 1 dalies f punkte nurodytu Agentūros Keitimosi informacija apie reikalavimų vykdymo užtikrinimą forumu ir buvo atsižvelgta į jo nuomonę;

(14) RAC ir SEAC atkreipė dėmesį į Forumo nuomonę, kad apribojimą galima laikyti vykdytinu, jei bus parengtas specialus analizės metodas, apibrėžiantis būtiną suderintą bandymų metodiką;

(15) 2023 m. sausio 31 d. Agentūra pateikė RAC ir SEAC nuomones ([7]) Komisijai. Atsižvelgdama į XV priede nurodytą dokumentaciją ir RAC bei SEAC nuomones, Komisija mano, kad dėl PAH tiekimo rinkai ir jų naudojimo skriejančiuose šaudymo taikiniuose kyla nepriimtina rizika žmonių sveikatai ir aplinkai, todėl šią problemą reikia spręsti Sąjungos mastu;

(16) Komisija mano, kad įrodyta, jog apribojimas tiekti rinkai ir naudoti PAH, kaip atskiras chemines medžiagas arba kaip sudedamąsias kitų cheminių medžiagų dalis, skriejančiuose taikiniuose, kaip siūlo Agentūra, yra tinkamiausia Sąjungos masto priemonė nustatytai rizikai pašalinti, atsižvelgiant į jos socialinį ir ekonominį poveikį ir pakaitalų prieinamumą;

(17) Komisija mano, kad turėtų būti taikoma 18-os indikatorinių PAH ribinė koncentracija – 0,005 % skriejančio taikinio sausosios masės, nes taikant šią ribinę koncentraciją būtų išvengta apie 99 % išskiriamo PAH kiekio, palyginti su bazinio lygio scenarijumi, būtų pakankamai rišiklių pakaitalų, o daugelis skriejančių taikinių gamintojų jau gamina skriejančius taikinius, kurie atitinka siūlomą ribinę vertę pagal galiojančias tarptautines sportinio šaudymo taisykles;

([7]) https://echa.europa.eu/documents/10162/5a8fcf33-9adc-d6cf-611e-019cc034af62.

(18) Komisija mano, kad visiems suinteresuotiesiems subjektams turėtų būti suteikta pakankamai laiko imtis tinkamų priemonių, pavyzdžiui, iš naujo derėtis dėl tiekimo sutarčių ir realizuoti turimas atsargas, kad jie galėtų laikytis siūlomo apribojimo. Komisija mano, kad tai ypač svarbu, atsižvelgiant į tai, kad ši priemonė riboja ne tik 18-os PAH skriejančiuose taikiniuose tiekimą rinkai, kaip iš pradžių siūlyta XV priede nurodytoje dokumentacijoje, bet ir jų naudojimą skriejančiuose taikiniuose. Todėl šio apribojimo taikymą reikėtų atidėti 12 mėnesių nenustatant jokios tarpinės ribinės koncentracijos. Komisija mano, kad šis pereinamasis laikotarpis taip pat reikalingas siekiant išvengti tiekimo grandinės sutrikimų, nes trumpalaikis dviejų rūšių rišiklių pakaitalų, kurie naudojami skriejančiuose taikiniuose ir kurie atitinka ribinę koncentraciją, kuri yra 0,005 % skriejančio taikinio sausosios masės) (ekologiškos ir natūralios dervos), prieinamumas yra ribotas dėl prekybos apribojimų, susijusių su vienu iš pagrindinių šių rišiklių pakaitalų gamintoju;

(19) todėl Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;

(20) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 133 straipsniu įsteigto Komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedas iš dalies keičiamas pagal šio reglamento priedą.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2025 m. balandžio 1 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

PRIEDAS

Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedas papildomas šiuo nauju 50a įrašu:

„50a. Policikliniai aromatiniai angliavandeniliai (PAH) a) acenaftenas, CAS Nr. 83-32-9, EB Nr. 201-469-6 b) acenaftilenas, CAS Nr. 208-96-8, EB Nr. 205-917-1 c) antracenas, CAS Nr. 120-12-7, EB Nr. 204-371-1 d) benz[*a*]antracenas, CAS Nr. 56-55-3, EB Nr. 200-280-6 e) benz[*a*]pirenas, CAS Nr. 50-32-8, EB Nr. 200-028-5 (benz[*def*]chrizenas) f) benz[*a*]fluorantenas, CAS Nr. 205-99-2, EB Nr. 205-911-9 (benz[*e*]acefenantrilenas) g) benz[*e*]pirenas, CAS Nr. 192-97-2, EB Nr. 205-892-7 h) benz[*ghi*]perilenas, CAS Nr. 191-24-2, EB Nr. 205-883-8 i) benz[*j*]fluorantenas, CAS Nr. 205-82-3, EB Nr. 205-910-3 j) benz[*k*]fluorantenas, CAS Nr. 207-08-9, EB Nr. 205-916-6 k) chrizenas, CAS Nr. 218-01-9, EB Nr. 205-923-4 l) dibenz[*a,h*]antracenas, CAS Nr. 53-70-3, EB Nr. 200-181-8 m) fluorantenas, CAS Nr. 206-44-0, EB Nr. 205-912-4 n) fluorenas, CAS Nr. 86-73-7, EB Nr. 201-695-5 o) inden[1,2,3*cd*]pirenas, CAS Nr. 193-39-5, EB Nr. 205-893-2 p) naftalenas, CAS Nr. 91-20-3, EB Nr. 202-049-5 q) fenantrenas, CAS Nr. 85-01-8, EB Nr. 201-581-5 r) pirenas, CAS Nr. 129-00-0, EB Nr. 204-927-3	Nuo 2026 m. balandžio 22 d. netiekiami rinkai ar nenaudojami kaip atskiros cheminės medžiagos arba kaip kitų cheminių medžiagų sudedamosios dalys skriejančiuose šaudymo taikiniuose, jei jų sudėtyje visų išvardytų PAA suminis kiekis yra daugiau kaip 50 mg/kg (0,005 % skriejančio taikinio sausosios masės).“